

Výuka dějepisu se mění, děti se budou historií více bavit. Zároveň o ní budou přemýšlet a diskutovat

Praha, 28. února – Způsob výuky dějepisu na základních školách se mění. Děti se nebudou jen učit nazpaměť jednotlivá data, ale budou „bádat“ – pod vedením vyučujících zkoumat historické prameny. Budou tak o dějinách a historických souvislostech více přemýšlet i debatovat. Badatelská metoda se nejdříve uplatní při výuce moderních dějin, nové metody se však postupně rozvíjejí i u starších období.

Dějepis na českých školách se postupně mění. Děti se přestávají učit nazpaměť jednotlivá data významných událostí. *„Místo toho se budou snažit pochopit příčiny vzniku těchto historických milníků. Budou porovnávat podklady z různých zdrojů, ověřovat si je a diskutovat o nich. Cílem je, aby přemýšleli o tom, proč k jaké historické události došlo, jaké byly příčiny vzniku i následky,*“ vysvětluje Jaroslav Pinkas z Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR).

Za změnou ve výuce stojí projekt Dějepis+, který pod záštitou ministerstva školství propojil ÚSTR, Nakladatelství Fraus a další instituce aktivně pracující na vývoji nových metod výuky dějepisu. Badatelský způsob výuky podpoří i originální učebnice soudobých dějin, kterou Nakladatelství Fraus představí již koncem března.

Dějepis+ od začátku školního roku běží v pilotním programu a zkouší jej zhruba 300 vyučujících dějepisu po celé České republice. Je jedním z prvních konkrétních projektů, které mají podpořit vzdělávání vyučujících a reálné zavedení nových metod výuky. *„První reakce jsou pozitivní. Vyučující oceňují, že žáci i žákyně se dokáží přenést do historických okamžiků, stávají se jejich účastníky a díky tomu je dějepis více baví a dokáží vzniku jednotlivých událostí lépe porozumět,*“ dodala vedoucí redakce Radka Šmahelová z Nakladatelství Fraus.

„Doposud výuka nejen v dějepisu probíhala tak, že žáci dostávají odpovědi. Ted' v nich naopak chceme vyvolávat otázky. A na tyto otázky budou odpovědi sami hledat, proto novou metodu nazýváme badatelskou,“ dodává Jaroslav Pinkas.

Děti se tak budou učit nejen o příčinách jednotlivých událostí, ale zároveň si je budou propojovat. Naučí se, jak minulost ovlivňuje naši současnost. *„Právě proto jsou nedílnou a důležitou součástí nové metody i vzpomínky pamětníků nebo dobové fotografie. Zároveň se však pracuje i s prvky, digitálními zdroji, které jsou dětem velmi blízké – např. s ukázkami či citacemi ze známých filmů, z nichž většina pochází ze vzdělávacího projektu Dějepis v 21. století (D21). Klíčovým zdrojem jsou pak cvičení v aplikaci HistoryLab, ve kterých si žáci hravou formou osvojují dovednosti a principy*

historického myšlení" dodává Pavel Brejcha, ředitel obchodu a marketingu z Nakladatelství Fraus.

Nová metoda tak pomůže dětem utvářet a pochopit vztah jednotlivců i společnosti k minulosti, rozpoznávat příčiny a důsledky historických dějů. Zároveň umožní vnímat historii z dobové perspektivy lidí žijících v minulosti a přemýšlet, jakým způsobem dochází k jednotlivým historickým změnám. Žáci a žákyně tedy budou hledat odpovědi na otázky typu:

- Příčiny a důsledky: Proč se události dějí a jaké mají dopady?
- Trvání a změna: Jak najít logiku ve složitých historických procesech?
- Dobové perspektivy: Jak lépe porozumět lidem, kteří žili v minulosti?
- Vztah k minulosti: K čemu jsou nám dějiny?

Děti zároveň získají prostor pro ověřování historie z různých pramenů. *„Otevrou se jim tak obzory, zjistí, co vše je možné při bádání využít jako pramen informací. Zároveň se naučí rozlišovat mezi důvěryhodnými zdroji a těmi, kterým je vhodné se vyhnout. I to je v dnešní době plné fake news a hoaxů nesporná výhoda nové metody,*" uzavřela Radka Šmahelová z Nakladatelství Fraus.

Ministerstvo školství v současné době připravuje rozsáhlou revizi toho, co a jak se děti učí. Nová vláda se v programovém prohlášení zavázala ke zlepšení výuky na základních a středních školách a revizi rámcových vzdělávacích programů do konce roku 2023. Zároveň chce upřednostnit porozumění před „šprtáním" se učiva nazpaměť. *„Promění se výuka dějin 20. století s důrazem na nedemokratické režimy a společenský extremismus,"* uvádí se rovněž v programovém prohlášení vlády.